

AZ

ÉRTESELTŐ

Megjelenik havonta egyszer.

Előfizetési ára egész évre 12 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: WIGDER SAMU.

ÉVFORDULÓN!

Az emberi lélek rejtelmei közé tartozik a babonára való hajlandóság. Műveltség, felvilágosodottság, sőt a legintenzívebb szabadgondolkodás sem mentesíti eme hajlama alól a tudóst ép oly kevésbé, mint az egyszerű pórt. Ez a háborus érzület hozta magával, hogy amily aggodalommal voltunk a jövő iránt az ezerkilencszáztizenharmadik év beköszöntekor eltelve, országos bajok és világtálatasztatófák bekövetkezésétől rettegvén, annyira fellelégzeltünk, mikor az ezerkilencszáztizennegyedik esztendő hajnalhasadása a visszahozhatatlan múlt végtelen sirjába zárta ominózus számú elődjét.

Ez egyszer azonban a családattilannak hitt babona állapotban felültette az emberiséget. A „végzetes” számmal keresztelt tizenhárom esztendő reánk nézve legalább ép olyan jámbor, szürke kis korszaknak bizonyult, mint sok más elődje. Sőt tovább menve szinte úgy festett, mintha nemcsak a tartós világbéke csiráját hordaná magában, hanem

hazánk közgazdasági és viharos belpolitikai helyzetét is az általános javulás sima útjára terelné.

Ily előérzetek, ily auspiciumok mellett üdvözöltük a most letűnő tizenhárom évesét, mely már nem viselte magán a tizenhárom szám babonás ódiumát!

Képzeltünkben azonban úgy rémlik, mintha erre az általános megnyugvásra kaján és borzalmas mosolylyal felelt volna az elvilág Mefisztója! Gyilkos lehelletével vészterhes sötét felhőket borított a világ egére akkor, mikor azt felhőtlen tisztaságban láttuk magunk felett mosolyogni.

A babonát megcsufolva megmutatta, hogy vész és baj dorgában ő nem köti magát az ember számához!

Ki hitte volna fantasztikus rémes állomlásban is, hogy a tizenhárom éves születésekor már a világháború borzalmaitól terhes, hogy sötét méhében nem is ezrek, hanem népek és nemzetek millióinak katasztrófáját és végtelen nyomorát hordja magában.

Avagy nem-e tébolydába zárandó örültnek

Egy epizód.

Irta: g. d.

(Folytatás.)

— Halljuk, halljuk tovább, kezd a dolg érdekes lenni! — zúgták a bajtársak.

— Miként ön most, főhadnagy ur, nem szólt egy szót sem, — folytatta az öreg tisztartó, úgy mi sem tudtunk felelni a leány által tett meglepetésszerű valloásra egy szót sem s nagysokára csak annyit feleltem:

— Te most szégyent hoznál reánk, a francia becsapott, csak a testedet akarta s azt úgy látszik, meg is kapta.

— Napokig sirtunk szegény nőmmel a minket ért gyalázat felett, de elvégre a dolgon már segíteni nem tudtunk, tehát bele kellett törödnünk a megváltozhatlanba.

S most mi csak azon törtük a fejünket, hogy hol fogjuk elhelyezni gyámleányunkat, ha közeledik a kritikus pillanat, ámde sem én, sem nőm, dacára, hogy hét-hét után hónap-hónapok után múlt, semmi külső nyomát nem láttuk és nem tapasztaltuk a leányon,

semmi oly változást, avagy rendellenességet, amely szokásos oly nőknél, kik az anyaság terhével bírnak, leányunk épp úgy végezte napi teendőit, mint azelőtt s alakja sem változott. Kezdett a dolog gyanussá válni, ugyannyira, hogy kénytelen voltam az uradalmi orvoshoz folyamodni, persze kénytelen voltam családunk szégyenét is feltárni előtte, bizva diskreciójában. Az orvos, kinek az esetet elbeszéltem, szintén megdöbben, mert hiszen sokkal is tul volt a leány azon az időn, kor a kritikus pillanatnak bekövetkeznie kellett volna.

El kellett mondanom, hogy a francia távozása és a leány vallomása közt legalább négy hó, a vallomás és az önhöz jövelem közti időben legalább 6—7 hó telt el, ha tehát tényleg anyának érezte gyámleányom magát, úgy mi sem természetesebb, hogy a gyermeknek már régen meg kellett születnie s hogy még sincs meg, Isten ments akkor, a leánynak valamit kellett, hogy csináljon, vagy tán... még rá gondolni is bűn... bűntény forog fenn.

— Az orvos, ki már nem volt fiatal, azt a tanácsot adta, hogy majd ő meg fogja figyelni a leányt, amire csakhamar alkalom is kínálkozott. Leányom erős hűlés következtében ágyban fekvé maradni volt kénytelen pár napig s ekkor az orvos egy látogatása után

nyilvánítottuk volna azt, a ki a fölünk most bucsuzó év elején csak részben is megjövendőlte volna azt, a mi a maga teljes bizonyosságával elérik láru).

Ki gondolta volna, hogy a tizenhét éves év egy mosolygó meleg nyári napja és hozzá egy vasárnapja, a mikor az emberi lélek akaratlanul is imával fordul a mindenség Urához, mély szív-fájdalmat és súlyos gyászt hoz agg, szeretét uralkodónkra és családjára és ugyanilyen súlyos gyászt a magyar haza és a monarchia népeire!

Első percre ki hitte, ki gondolta volna, hogy ebben a mi, mélységes gyászunkban nem az egész művelt világ osztozkodik? Ki hitte volna, hogy a trónörökösünk gyökösainak a kultúra oly magas fokán álló nemzetek, aminő az angol, a francia, a belga, pártfogóivá válnak, hogy rideg, önző, tisztán üzleti és hatalmi érdekekből lángbaborítják nemcsak a földrészünket, hanem valósággal az egész földleket!

De ne firtassuk tovább a dúló világháboru szinleges és valóságos indító okait! Színig benne vagyunk fergetegében és tekintetünk most az évforduló küszöbén csak a jövő sorsunk felé fordulhat.

Ez a jövő pedig csakis a nemzeti jobblét perspektíváját tárhatja elénk!

Amint a most még ádáz elkeseredéssel vivott világháboru országok és népek életében egy új korszak megindultát jelzi, ép úgy fogja Clió egykor a most beköszöntő 1915-ik évet emez új korszak első esztendőjeképen a világtörténelem egy új fejezetére írni és erős a bizalmunk, rendületlen a hitünk, hogy ezzel az új korszakkal fog megvalósulni a legnagyobb magyarnak: Széchényi István-

elaltatta őt s alapos vizsga után azt a kijelentést tette nekem:

— Uram, az ön gyámleánya soha életében anya még nem volt, de sőt mi több, teljesen érintetlen, tiszta, ártatlan, azonban figyelmeztetem, hogy mondjon is le róla, hogy valaha férjhez adja, mert az ön gyámleány nem mehet férjhez soha. Ő anyának nem való, mert ő oly elmebeli bajban szenved, amely bár gyógyítható, de csak hosszas és alapos kura után, tanácsolom, hogy vigyék el valamelyik neves intézetbe, ahol tán ki fogják tudni gyógyítani, szóval gyámleánya csendes örült, ki nek az a rögeszméje, hogy anyának érzi magát.

Ezek után történt az ön ittléte a gyakorlatok alatt, minden lépését figyeltük a szegény leánynak s hiszem, önnek sem tűnt fel. — Összes levelezéseit elolvastuk.

Tudjuk, hogy mi történt önök között, amikor most nemrég, 10—15 nappal ezelőtt, ismét azzal állított be, dolgozó szobámba szegény, hogy ő ismét anyának érzi magát, de ezuttal egy huszárfőhadnagy a szive alatt hordozott gyermek atyja s ekkor megmutatta az ön jól sikerült arcképét.

Mit mondjak még önnek uram . . . azonnal intézkedtem s egy jónevű bécsi intézetbe szállítottam szegényt.

nak amaz ismeretes mondása: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

*

Visszapillantva az év fordulóján a mi üzleti évünkre és a mi belső ügyeinkre, sainos, ezekre nézve vajmi kevés kedvező dolgot regisztrálhatunk. Nemcsak a viharos idő, de még ezt megelőzőleg kartársaink nemtörődömsége, közös érdekeink iránti bámulatos érzéketlensége is erősen hozzájárult ahhoz, hogy testületünk ma is abban a méltatlan társadalmi helyzetben van, a miből kiutni eddig képesek nem voltunk.

Bár sohasem hajhásztam az érdemek szerzését, bár sohasem vágyódtam a szereplés terére önérdékből vagy egyéni híuságból, mégis azt hiszem, a szerénység minden vádia nélkül megengedhetik kartársaim és megengedheti a mi kedves lapunk, hogy ha kartársaim csak egy kis részét is tanúsították volna az ügyünk iránti amaz érdeklődésnek és őszinte buzgalomnak, a melyet én gyenge erőmből tanúsítottam, úgy annál az erőnél fogva, amely az egyesülésben van, bizonyára, már előnyösebb lendületet vett volna eddigi tarthatatlan helyzetünk. Pallotákat is csak apró tégladarakból lehet felépíteni és nem sziklatömbökből! Egyesek hiába erőlködnek, hasztalanul buzgólkodnak valamely közügyért, ha a nagyobb tömeg visszahuzódik és a sült gesztenye kikaparását mások körmeire bizza!

No de nem kívánom bővebben rekriminálni a multat. Elmondtam e tekintetben több ízben is véleményemet az „Értesítőnk” hasábjain.

El kel ismernem, hogy annak idején tervbe vett egyesülési akciónk sikerét, vagyis műünk teljes kiépítését ugyis megakadályozta volna a váratlanul beállt háborus fergeteg és a haza és a nem-

— Nos és szabad tudnom hová?

— Mödlingbe!

— Meglátogathatom? — kérdeztem újból.

— Meg, de már nem találja ott, felelte az öreg; éppen tegnap kaptam az intézet igazgatóságától táviratot, melyben arról értesítenek, hogy onnét megszőkött, s hogy kívánom-e a hatósági eljárást, mi sem természetesebb, hogy válaszom igenlő volt s most kerestem.

— Nos, nos? — kérdezték a bajtársak — mit tettél te?

— Akkor semmit, a szerelem szánalommmá változott.

Egyszerűen megvigasztaltam az öreget, megígértem neki, hogy a leány feltalálásában segédkezet nyujtok és szolgálatom engedte szabad időmet a leány kutatására fordítom. Ezzel összepakkoltam, bucsuztam az áldott öregektől s a legközelebbi vonattal hazautaztam.

— Ez nem befejezés, valaminek kell még utána jönni.

— Természetes is, de ha ti folyton bele kotyogtok, nem tudom folytatni, — Tercsi, vagy hogy hívnak galambom, tölts a poharamba, szólt egyik leányhoz az elbeszélő, ivott és folytatta:

zetünk jövő sorsa iránti köteles érdeklődésünk hátterbe kellett hogy szorítsa a mi belső dolgainkat.

Törekvésünk e nagy időkben most egyelőre nem lehet más, mint a magunk részéről is minden erőnkkel mindent megtenni, hogy hazánk sértetlenül és erejében meg nem fogyva kerüljön ki a világháború viharából!

Melegen üdvözlöm lapunk érdeemes szerkesztőségét ama akciójáért, melyet a lap decemberi számának homlokzatán megpendített!

Vegyük ki részünket tehetségünk szerint abban, hogy hozzájáruljunk a harcúterén küzdő honfitársaink és az itthon maradt családtagok támogatásában. Dacára annak, hogy jövedelmünket e súlyos idők apasztották. Tegyük ezt abban a tudatban, hogy a haza sorsának jobbrafordultja a mi sorsunk jobbrafordultját is jelenti!

Őszinte szívvvel mindnyájunknak kíván

Boldog újévet!

Almer János.

Nehéz napok.

Az új esztendő küszöbén állva, nehéz napokat látunk magunk előtt mi, küzdő üzlettulajdonosok. Előre látható volt ez a háború kitörésekor, mikor az üzletek forgalma a legmagasabbra emelkedett. Ez a forgalom helyenkint egy-két hónapig tartott, azóta fokozatosan lejjebb szállott, úgy, hogy ma az új esztendő beköszöntésével tapasztaljuk, hogy a legsúlyosabb fokon állunk, mindeddig azonban üzleteink erősebb megrázkódtatást nem szenvedtek, mert az első kövér napokat az utolsó sovány idő

— Különös egy eset is volt ez gyerekek, elképzelni sem tudjátok, hogy hogyan éreztem magamat az öreg tisztartó elbeszélése után, egész uton törtem a fejemet, hogy hát vajjon tulajdonképpen ki a bolond: én-e vagy az öreg, vagy a leány, vagy mindhárman?

És a legkülönösebb a dologban az volt, hogy jobban bolondultam az után a leány után, s most már a kíváncsiság is gyötört, hol is lehet az a leány.

Magyarország összes valamire való lapjában hirtetést tettem közé, s ez a bolondság szép pár száz koronába került, vártam 1, 2, 3 hetet majd eltelt 2 hó is, s a leányról semmi hír, már odáig voltam.

Nem tudom, hogy mi történt velem, de a szerelem most már aztán tomboló érzéki szerelemmé fajult, s nem tudtam kielégíteni.

Nem hittem, bár hogyan is akartam magammal elhitetni, hogy ez a leány örült volna, hiszen az az óriási szellemi műveltsége, beszédmodora, mind-mind az örültsége ellen szóltak.

Hiába volt minden, már elcsendesültem, mikor egy különös véletlen közrejátszott.

Emlékeztek még arra, hogy ezelőtt pár hóval küldöttséget menesztett ezredünk jubileuma alkalmával

lassan felemésztette. Részint a jó napok igen alkalmas időre estek, amikor rendszeresen is a téli időre mindenki el szokta magát látni különféle ételmi cikkel és tüzelő anyaggal. Az alkalmat mindenki kihasználja, főképpen hogy kellő forgalmat csinált s nem érezte meg a nagyobb kiadások terheit, nemkülönben az előrelátható sivár jövőben az ételmi cikkek és tüzelőszerek árának fokozatos emelésétől is félt. Az újév beköszöntése ez alkalommal nem oly kecsesítő miránk és az egész emberi társadalomra nézve, mint máskor. Ezt a tényt azért emeljük ki, mert máskor mindig jobb időket reméltünk, de ma, a világháború véres harcai következtében, csak a sejtelmés homályba burkolt szebb reményekben dusabb jövőt érezzük és várjuk.

Azt hiszem, hogy ez bővebb kommentárra nem szorul, hisz a jelen tapasztalata mutatja, milyen üzleteinknek látogatottsága. Hová lettek vendégeink? Ezek közül hiányzanak a legerőteljesebb évjáratok, akik közül csak nagyritkán látni egy-egy szabadságolt, vagy sebesült katonát.

Az újév beköszöntésével azon reménynek adok kifejezést, hogy mint győztes fél kerülünk ki e véres forgatag borzalmaiból és hogy a jövő nemzedék úgy erkölcsileg, mint szellemileg gazdagabban fogja élvezni e nagy áldozatok árán szerzett véres babérokat.

És akkor reánk is szebb és boldogabb jövő fog várni...

W. S.

Kartársak!

Segítsétek a hadbavonultak családjait!

Berlinbe a német császárhoz, e küldöttséggel, mint tudjátok magamnak is mennem kellett.

Nem akarok a fogadtatás részleteibe bocsájtkozni, elég az hozzá, hogy a ceremónia után ezredesünk kivételével össze-vissza jártuk Berlin összes mulatóit, varietéből-varietébe, szóval megnéztünk minden csiklandós helyet, a hol szórakozni, élvezni, mulatni és részeggé inni magát az embernek lehetett.

Történt egyik varietében, hogy egyik német tiszt, ki bennünket kalauzolt, valami szép balerinára megjegyzést tett, mire én is válaszoltam valamit, már nem tudom, hogy mit, erre azt kérdezi tőlem, hogy akarok-e egy, csak a berlini garnison tisztjei előtt ismeretes szalonba vele elmenni, mutat ő ott egy olyan csoda szépségű nőt, a melyhez hasonlót nem láttam, de egyhamar nem is fogok látni.

— Már hogyne mennék el, feleltem, ha tényleg annyira szép.

— Itt az arcképe! S egy csoda szépségű nő arcképet mutatta meg. Képzelmitek ámulatomat, a mikor az arcképben szerelmem tárgyát, az öreg tisztartó gyámleányát ismertem fel.

Nekem sem kellett több, most már magam sürgettem, hogy csak menjünk, hogy mentől előbb láthassam.

nyilvánítottuk volna azt, a ki a fölünk most bucsuzó év elején csak részben is megjövendőlte volna azt, a mi a maga teljes bizonyosságával elérik láru.

Ki gondolta volna, hogy a tizenmégyés év egy mosollygó meleg nyári napja és hozzá egy vasárnapja, a mikor az emberi lélek akaratlanul is imával fordul a mindenség Urához, mély szív-fájdalmat és súlyos gyászt hoz agg, szeretet uralkodónkra és családjára és ugyanilyen súlyos gyászt a magyar haza és a monarchia népeire!

Első percre ki hitte, ki gondolta volna, hogy ebben a mi, mélységes gyászunkban nem az egész művelt világ osztozkodik? Ki hitte volna, hogy a trónörökösünk gyíkosainak a kultura oly magas fokán álló nemzetek, aminő az angol, a francia, a belga, pártfogóivá válnak, hogy rideg, önző, tisztán üzleti és hatalmi érdekekből lángbaborítják nemcsak a földrészünket, hanem valósággal az egész földtekét!

De ne firtassuk tovább a dúló világháboru szinleges és valóságos indító okait! Szinig benne vagyunk fergetegében és tekintetünk most az évforduló küszöbén csak a jövő sorsunk felé fordulhat.

Ez a jövő pedig csakis a nemzeti jobblét perspektíváját tárhatja elénk!

Amint a most még ádáz elkeseredéssel vivott világháboru országok és népek életében egy új korszak megindultát jelzi, lép úgy fogja Clió egykor a most beköszöntő 1915-ik évet emez új korszak első esztendőjeképen a világtörténelem egy új fejezetére írni és erős a bizalmunk, rendületlen a hitünk, hogy ezzel az új korszakkal fog megvalósulni a legnagyobb magyarnak: Széchényi István-

elaltatta őt s alapos vizsga után azt a kijelentést tette nekem:

— Uram, az ön gyámleánya soha életében anya még nem volt, de sőt mi több, teljesen érintetlen, tiszta, ártatlan, azonban figyelmeztetem, hogy mondjon is le róla, hogy valaha férjhez adja, mert az ön gyámleány nem mehet férjhez soha. Ő anyának nem való, mert ő oly elmebeli bajban szenved, amely bár gyógyítható, de csak hosszas és alapos kura után, tanácsolom, hogy vigyék el valamelyik neves intézetbe, ahol tán ki fogják tudni gyógyítani, szóval gyámleánya csendes örült, ki nek az a rögeszméje, hogy anyának érzi magát.

Ezek után történt az ön ittléte a gyakorlatok alatt, minden lépését figyeltük a szegény leánynak s hiszem, önnek sem tűnt fel. — Összes levelezéseit elolvastuk.

Tudjuk, hogy mi történt önök között, amikor most nemrég, 10—15 nappal ezelőtt, ismét azzal állított be, dolgozó szobámba szegény, hogy ő ismét anyának érzi magát, de ezuttal egy huszárfőhadnagy a szive alatt hordozott gyermek atyja s ekkor megmutatta az ön jól sikerült arcképét.

Mit mondjak még önnek uram . . . azonnal intézkedtem s egy jónevű bécsi intézetbe szállítottam szegényt.

nak amaz ismeretes mondása: „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

*

Visszapillantva az év fordulóján a mi üzleti éviünkre és a mi belső ügyeinkre, saines, ezekre nézve vajmi kevés kedvező dolgot regisztrálhatunk. Nemcsak a viharos idő, de még ezt megelőzőleg kartársaink nemtörődömsége, közös érdekeink iránti bámulatos érzéketlensége is erősen hozzájárult ahhoz, hogy testületünk ma is abban a méltatlan társadalmi helyzetben van, a miből kiutni eddig képesek nem voltunk.

Bár sohasem hajhásztam az érdemek szerzését, bár sohasem vágyódtam a szereplés terére önérdekből vagy egyéni hiúságból, mégis azt hiszem, a szerénytelenség minden vádia nélkül megengedhetik kartársaim és megengedheti a mi kedves lapunk, hogy ha kartársaim csak egy kis részét is tanusították volna az ügyünk iránti amaz érdeklődésnek és őszinte buzgalomnak, a melyet én gyenge erőmből tanusítottam, úgy annál az erőnél fogva, amely az egyesülésben van, bizonyára, már előnyösebb lendületet vett volna eddigi tarthatatlan helyzetünk. Palotákat is csak apró tégladarakból lehet felépíteni és nem sziklatömbökből! Egyesek hiába erőlködnek, hasztalanul buzgólkodnak valamely közügyért, ha a nagyobb tömeg visszahúzódik és a sült gesztenye kikaparását mások körmeire bizza!

No de nem kívánom bővebben rekriminálni a multat. Elmondtam e tekintetben több ízben is véleményemet az „Értesítőnk” hasábjain.

El kell ismernem, hogy annak idején tervbe vett egyesülési akciónk sikerét, vagyis művünk teljes kiépítését ugyanis megakadályozta volna a váratlanul beállt háborus fergeteg és a haza és a nem-

— Nos és szabad tudnom hová?

— Mödlingbe!

— Meglátogathatom? — kérdeztem újból.

— Meg, de már nem találja ott, felelte az öreg; éppen tegnap kaptam az intézet igazgatóságától táviratot, melyben arról értesítenek, hogy onnét megszökött, s hogy kívánom-e a hatósági eljárást, mi sem természetesebb, hogy válaszom igenlő volt s most kerestem.

— Nos, nos? — kérdezték a bajtársak — mit tettél te?

— Akkor semmit, a szerelem szánalomná változott.

Egyszerűen megvigasztaltam az öreget, megígértem neki, hogy a leány feltalálásában segédkezet nyujtok és szolgálatom engedte szabad időmet a leány kutatására fordítom. Ezzel összepakkoltam, bucsuztam az áldott öregektől s a legközelebbi vonattal hazautaztam.

— Ez nem befejezés, valaminek kell még utána jönni.

— Természetes is, de ha ti folyton bele kotyogtok, nem tudom folytatni, — Tercsi, vagy hogy hívnak galambom, tölts a poharamba, szólt egyik leányhoz az elbeszélő, ivott és folytatta:

zetünk jövő sorsa iránti köteles érdeklődésünk hát-
terbe kellett hogy szorítsa a mi belső dolgainkat.

Törekvésünk e nagy időkben most egyelőre
nem lehet más, mint a magunk részéről is minden
erőnkől mindent megtenni, hogy hazánk sértetlen-
ül és erejében meg nem fogyva kerüljön ki a vi-
lágháboru viharából!

Melegen üdvözlöm lapunk érdemes szerkesz-
tőségét ama akciójáért, melyet a lap decemberi
számának homlokzatán megpendített!

Vegyük ki részünket tehetségünk szerint ab-
ban, hogy hozzájáruljunk a harctéren küzdő hon-
fitársaink és az itthon maradt családtagok támoga-
tásában. Dacára annak, hogy jövedelmünket e su-
lyos idők apasztották. Tegyük ezt abban a tudat-
ban, hogy a haza sorsának jobbrafordult a mi sor-
sunk jobbrafordultát is jelenti!

Öszinte szívvvel mindnyájunknak kíván

Boldog újévet!

Almer János.

Nehéz napok.

Az új esztendő küszöbén állva, nehéz napokat
látunk magunk előtt mi, küzdő üzlettulajdonosok.
Előre látható volt ez a háboru kitörésekor, mikor
az üzletek forgalma a legmagasabbra emelkedett.
Ez a forgalom helyenkint egy-két hónapig tartott,
azóta fokozatosan lejjebb szállott, úgy, hogy ma
az új esztendő beköszöntésével tapasztaljuk, hogy
a legalsóbb fokon állunk, mindeddig azonban üzle-
teink erősebb megrázkódtatást nem szenvedtek,
mert az első kövér napokat az utolsó sovány idő

— Különös egy eset is volt ez gyerekek, elkép-
zelnél sem tudjátok, hogy hogyan éreztem magamat az
öreg tisztartó elbeszélése után, egész uton törtem a fe-
jemet, hogy hát vajjon tulajdonképen ki a bolond: én-
vagy az öreg, vagy a leány, vagy mindhárman?

És a legkülönösebb a dologban az volt, hogy job-
ban bolondultam az után a leány után, s most már a
kiváncsiság is gyötört, hol is lehet az a leány.

Magyarország összes valamire való lapjában hir-
detést tettem közé, s ez a bolondság szép pár száz koro-
námba került, vártam 1, 2, 3 hetet majd eltelt 2 hó
is, s a leányról semmi hír, már odáig voltam.

Nem tudom, hogy mi történt velem, de a szere-
lem most már aztán tomboló érzéki szerelemmé fajult,
s nem tudtam kielégíteni.

Nem hittem, bár hogyan is akartam magammal
elhitetni, hogy ez a leány örült volna, hiszen az az óri-
ási szellemi műveltsége, beszédmodora, mind-mind az
örültsége ellen szóltak.

Hiába volt minden, már elcsendesültem, mikor
egy különös véletlen közrejátszott.

Emlékeztek még arra, hogy ezelőtt pár hóval kül-
döttséget menesztett ezredünk jubileuma alkalmával

lassan felemésztette. Részint a jó napok igen alkal-
mas időre estek, amikor rendszeresen is a téli időre
mindenki el szokta magát látni különféle ételmi
cikkkel és tüzelő anyaggal. Az alkalmat mindenki ki-
használja, főképpen hogy kellő forgalmat csinált s
nem érezte meg a nagyobb kiadások terheit, nem-
különböztetve az előrelátható sivár jövőben az ételmi
cikkek és tüzelőszerek árainak fokozatos emelésé-
től is félt. Az újév beköszöntése ez alkalommal
nem oly kecsesítő miránk és az egész emberi tár-
sadalomra nézve, mint máskor. Ezt a tényt azért
emeljük ki, mert máskor mindig jobb időket remél-
tünk, de ma, a világháboru véres harcai követke-
ztében, csak a sejtelmés homályba burkolt szebb re-
ményekben dusabb jövőt érezzük és várjuk.

Azt hiszem, hogy ez bővebb kommentárra
nem szorul, hisz a jelen tapasztalata mutatja, mi-
lyen üzleteinknek látogatottsága. Hová lettek ven-
dégeink? Ezek közül hiányzanak a legerőteljesebb
évjáratok, akik közül csak nagyritkán látni egy-
egy szabadságolt, vagy sebesült katonát.

Az újév beköszöntésével azon reménynek
adok kifejezést, hogy mint győztes fél kerülünk ki e
véres forgatag borzalmaiból és hogy a jövő nem-
zedék úgy erkölcsileg, mint szellemileg gazdagab-
ban fogja élvezni e nagy áldozatok árán szerzett
véres babérokat.

És akkor reánk is szűbb és boldogabb jövő fog
várni...

W. S.

Kartársak!

Segítsétek a hadbavonultak csa- ládjait!

Berlinbe a német császárhoz, e küldöttséggel, mint tud-
játok magamnak is mennem kellett.

Nem akarok a fogadtatás részleteibe bocsájtkozni,
elég az hozzá, hogy a ceremónia után ezredesünk kivé-
telével össze-vissza jártuk Berlin összes mulatóit, varie-
téből-varietébe, szóval megnéztünk minden csiklandós
helyet, a hol szórakozni, élvezni, mulatni és részeggé
inni magát az embernek lehetett.

Történt egyik varietében, hogy egyik német tiszt,
ki bennünket kalauzolt, valami szép balerinára meg-
jegyzést tett, mire én is válaszoltam valamit, már nem
tudom, hogy mit, erre azt kérdezi tőlem, hogy akarok-e
egy, csak a berlini garnison tisztjei előtt ismeretes sza-
lonba vele elmenni, mutat ő ott egy olyan csoda szép-
ségű nőt, a melyhez hasonlót nem láttam, de egyhamar
nem is fogok látni.

— Már hogyne mennék el, feleltem, ha tényleg
annyira szép.

— Itt az arcképe! S egy csoda szépségű nő arcké-
pét mutatta meg. Képzelmű ámulatomat, a mikor
az arcképben szerelmem tárgyát, az öreg tisztartó
gyámleányát ismertem fel.

Nekem sem kellett több, most már magam sürget-
tem, hogy csak menjünk, hogy mentől előbb láthassam.

Háboru és szaksajtó.

(Válasz egy levelező-lapra.)

Minden ujságolvasó tudja, hogy a háboru ugy a napilapok, de különösen a szaklapok tartalmát alaposan átgyurta.

A szaklapok természetesen mindig egy bizonyos foglalkozási ág érdekeiért, azaz sérelmei orvoslásáért küzdenek, épugy, mint a napilapok is pártlapok többnyire.

De mit láttunk a háboru kitörésekor?

A lapok pártkülönbség nélkül beszűntették a pártharcot, az ellentétek a háboru tartama alatt nem létezőknek tekintetnek és csak egy fogalmat ismer mindenki: a H a z a !

Igy szűntették be mi is, jobban mondva függesztettük fel az érdekeinkért való küzdelmet a háboru tartamára, mert most nem az ellentétek keresése a cél, hanem az arra való törekvés, hogy egyek legyünk!

A haza érdeke azt követeli, hogy most mindenki mondjon le mindenről, ugy mint a harcbavonultak lemondtak mindenről, állásról, üzletről, pénzről, kényelemről, családjairól és ami a fő: életükről.

És mi, akik idehaza a meleg szobában, szárazon ülünk, mendesen táplálkozunk, minden megszokott kényelmünk megvan, mi nem hozhatjuk meg derék katonáinknak és hazánknak azt az áldozatot, hogy ne folyton a pénztárcánkra gondoljunk?

Megszűnik az önérdek; most csak a H a z a érdeke jöhet tekintetbe és nem magyar a, aki másképpen gondolkodik, ha ez a föld szülte is!

Számtalanszor magyaráztuk ezt meg e lapok ha-

sábjain, mióta a háboru kitört, annál kínosabban érintett bennünket egy nyit levelező-lap, melyet több előfizető nevében egy kartárs intézett hozzánk, melyben szemünkre veti, hogy beszűntettük, — ha egyelőre is — a küzdelmet. Annál inkább csodáljuk ezt, mert az illető jó kartárs, ki mindig ott volt, hova az összesség hívta és ez az oka annak, hogy k i m é l e t b ő l elhallgatjuk nevét.

Azért felelek Wigder barátom megbizásából a nyilvánosság előtt, mert az illető kartárs azt írta, hogy: „h a n i n c s i g a z s á g a, k ö z ö l j e m a z t v e l e l a p u n k á l t a l,“ mely kívánságának ezenel megfelelünk.

Igenis nincs igazsága, mert most, mikor azért folyik a harcokban a küzdelem, hogy: „l e n n i, v a g y n e m l e n n i!“ nem az egyes érdeke jön tekintetbe, hanem a H a z á é és ezen szent cél elérésére mindenről le kell mondania m i n d e n k i e k, nemcsak a s z e g é n y n e k, hanem a g a z d a g n a k is. Nekünk éppugy kötelességünk hazafiasságunkat beigazolni, mint a haza minden más polgárának és a politikai pártok nagyobb áldozatokat hoztak, mikor beszűntették a küzdelmet, mint mi.

A kartársakat érdeklő fontosabb dolgokat megtalálják lapunkban, a gazdasszony, madám és zonzoramester-közvetítést fentartottuk továbbra is, a károsító rovatot tovább vezetjük: ezek megérik egy maguk is a csekély előfizetési díjat, nem érdemeljük meg tehát, hogy a kartárs ur az előfizetési díjat szemünkre hányja, mert mi lapunkat önzetlen kollegialitásból tartjuk, mert hasznot nem hoz, csak temérdek munkát és bosszuságot okoz.

Minden kartárs ügyes-bajos dolgaival a szerkesztőséghez fordul utbaigazításért és tanácsért, melylyel mi válaszbélyeg ellenében szívesen szolgál-

Utközben aztán alaposabban kikérdeztem a német bajtársat a szalon és annak tulajdonosa felől, mire azt a felvilágosítást kaptam, hogy annak tulajdonosnője az, akinek arcképét mutatta s állítólag francia származású hölgy, ki megközelíthetetlen. A szalonban különben csak katona tiszték jönnek össze és egy pár igazán nagy művész, de egyébként csak szellemes társasjátékok vannak megengedve.

Igazán nem érttem a dolgot, szalont tart és megközelíthetetlen, aztán eszembe jutott az öreg tisztartó elbeszélése, láttam a szanatórium igazgatójának leveleit, melyben az oda internált leányról ad értesítést, tehát tényleg elmebetegnek declarálták, láttam a sürgönyt, melyben a szökést adják tudtul és itt kell találkoznom Berlinbe vele.

Mindez oly összeegyeztethetetlennek látszott, a gondolatok egész kaosza zibongott fejembe, szóval rejtély kezdett a dolog előttem lenni.

Végre kocsink oda ért. Berlin legszebb utcájában lakott és a legdrágább helyen: az Unter der Linden. Beléptünk s már akkor nagy társaság volt ott együtt.

Utközben ki lettem oktatta, hogy mindenféle nyelven beszélhetek csak magyarul nem, mert akkor

szóba sem áll velem a szép amazon, magyaroktól fél, magyarokat nem is fogad s aztán még figyelmeztettek, hogy ne igen nézzek nagyon a szemek közé, mert megbabonáz, tudtomra adta német kollégánk, hogy rengeteg azok száma, akik öngyilkosok lettek kegyetlensége által a szép delnőnek, de hát miből él, miből tartja fenn magát? arra nem tudott tisztársam felelni, csak annyit mondott, hogy megközelíthetetlen, tehát jó lesz vigyázni.

A pazar fényvel berendezett szalon minden zuga telve volt katonatiszttel, egy-két civil is volt köztük.

Nem untatlak titeket a bemutatkozások unalmával, elég az hozzá, a szalon mellett egy kis télikertecske volt bódító illatu virágokkal tele, ide léptünk be, itt trónolt a szalon urnője gyerekek, higyjétek el, hogy éppen olyan nyugodt voltam mint most, de nem így a leány, a mikor eléje álltam s magyar nyelven bemutatkoztam neki, a szívérvány összes színeit játszotta az arca, majdnem elájult, alig bírta kimondani az ilyenkor szokásos üdvözlő szót, s csak még annyit tett hozzá:

— Főhadnagy ur, ha már a végzet utjai összehoztak, tudjon meg mindent. 11 óra után jöjjön ide vissza, várni fogom.

Képzeltetik, hogy milyen érzések közt vártam a

tunk mindig ingyen, sőt nem egy ellentétet is mi egyenlítettük ki a hozzánk fordulók között. Előzékenységünkért, ígért programmunk pontos betartásáért tehát nem érdemlünk szemrehányást, de legkevésbé azért, mert nem felejtettük el, hogy mi nemcsak üzletesek vagyunk, hanem elsősorban magyarak!

Szirmai Andor.

Nők a hadtörténelemben.

Egy gyémánt története.

I.

„Az örök és kimeríthetetlen program és probléma a nemi érdek; ő az egyedüli, mely egyetlen napra sem kerül le az egyes és az összesség napirendjéről s mi a nemi érdek, ha nem más, mint a szerelem, melynek jellegzetes sajátosságát a világ összes népeinél, rang, vagyon és korkülömbőség nélkül megtaláljuk . . .” mondja Eduard Fuchs „Illustrierte Sittengeschichte“ c. művében, (I. Band Renaissance.)

Fent idézett szerzőnek mélységesen igaza van, mit előző cikkemben is bőven tárgyalva s támaszkodva a történelem igazságosságára, igazoltam is s hogy még jobban bebizonyítsam állításaim helyességét, elmondok egy rövid történetet, egy darab ékkőről, mely ma egy velünk ellenséges ország uralkodójának koronáját díszíti.

II.

Charles Websteg doveri nagykereskedő és bankárnak két fia volt, kik közül, történetünk (1694. év körüli) idejében, James, az idősebbik,

vendégek eltávozását és magam is távoztam német bajtársammal, ki elkísért szállodánkig, ahol elválva tőle, belevetettem magam egy bérkocsiba és rohantam vissza.

A foyerban már várt a szobaleány, ki bevezetett egy kis szobába s ott a markomba nyomott egy levelét, pár sor volt az egész, körülbelül ez volt a tartalma:

„Főhadnagy ur! Nem kutatom, hogy miként sikerült Önnek engem feltalálnia . . . csak azt tudom, hogy Önnek többet velem találkozni nem szabad. Hogy miért? fogja Ön kérdezni . . . erre nem is felelhetek. Egy cél lebeg előttem, egy kitűzött cél s annak elérében nem gátolhat meg senki és semmi. Hogy miért rendeztem elmebeteg szimulálva egész eltűnési komédiámat, ez megint maradjon az én titkom. Egy pillanatig azt hittem, hogy boldog hitvese lehetnék Önnek, de ez csak pillanatnyi fellobbanása volt jövőmet illető gondolataimnak. Megszerettem Önt s még ma is szeretem, de hitvese nem lehetek soha . . . ez is az én titkom. Hígyje Ön azt, amit rólam gyámszüleim beszéltek — bár jogosan tettem után ítélve — s ne tartson meg emlékezetében s ha mégis volnának életében pillanatok, amikor eszébe jutok, csak sajnálattal, szánakozóan gondoljon reám. Én csak a kielégítetlen bosszu számára élek, míg a nagy világ számára igazi „Énem“ örökre elve-

atyja üzletében, mint társ, a fiatalabbik pedig az orvosi pályán működött s mint orvos, a britt hadseregbe lépett, bár sem az orvosi diplomára, sem a katonai pályára szüksége nem volt, de mert kalandvágya nagyobb volt pályája iránti rokonszenvénel, a katonai pályán remélte elérni azt az előtte ismeretlen valamit, amelyre kalandszomjas egyénisége őt vonzotta.

Mínthogy pedig az akkori időben mindenhol, de különösen a britt hadseregben tiszt csak a magas arisztokráciából származottak, vagy legalább is nemesek gyermekei lehettek, ő, az egyszerű bankár és kereskedő fia, dacára atyja óriási vagyonának és hatalmas összeköttetéseknek, más uton nem remélte tisztté leendő kineveztetését, csak úgy, ha mint orvos lép be a hadseregbe; ezért aztán tanulni volt kénytelen, hogy megszerezhesse az orvosi diplomát, s bár nem volt eminens tanuló, sikerült neki orvosná lenni s mint ilyen, beléphetett a hadseregbe.

Misem volt a legsürgősebb dolga, mint áthelyeztetni magát egy keletindiai hadsereghez.

Calcuttába megérkezve, beosztatott a Bhangalapur helyőrségbe.

Róbert, ki a mindenféle akkor már divatos sportok kiváló művelője volt, hatalmas deli természet s természetét jóval felülmuló testi erővel rendelkezett.

Igen szép férfi volt, ki igazán a szerelemre teremtett, bár mindenféle kalandra nagy hajlandósággal bírt, a szerelmet s annak kultiválását kalandvágyát elősegítő céljai közt csak mint másodrendű faktor, vagy legjobb esetben is mint kisegítő eszköz szerepelt.

Egy dologban azonban nem ismert határt: szenvedélylél gyűjtötte az ékköveket és semmi

szett. Hígyjen rólam, amit akar, csak egyet ne tételezzen fel soha rólam: testem érintetlen, szüzi tiszta ma is s az lessz örökké, ezt hígyje el nékem. Az az egyetlen csók, mely inkább a mély tisztelet, mint a tüzes szerelem volt, a melyet homlokomra lehelt, fog megőrizni utaimon. Bizva lovagiasságában, nem fogja soha nevem említeni, sőt gyámszüleimnek sem szól soha felőlem! Isten Önnel!”

— No hát bolond egy historia ez pajtás, — szolt közbe az egyik hadnagy. De hát aztán tovább.

— Nincs tovább, felelé a főhadnagy, szerelmem elpárolgott, s most csak mint egy álom halvány ködépe lebben el olykor lelki szemeim előtt az egész bolond historia.

— De hát csak tudtul adtad az öreg tisztartónak?

— Nem én! Miért izgattam volna fel a kedélyöket, aztán meg a levelében már előre lovagiasságomra hivatkozott, s ezt be kell tartanom.

— De hiszen ez a leány tényleg örült volt!

— Talán, ha él még most is az, de ez mit sem változtat a dolgon.

— Ígyunk gyerekek!

— Bolond egy historia!
(Vége.)

anyagi vagy erkölcsi áldozattól, sem szellemi vagy testi fáradságtól vissza nem riadt, ha arról volt szó, hogy egy értékeesebb ékkövet megszerezhesse.

Képes volt napokig nyeregben lenni, utakat összejárni, ékkő után kutatni, avagy az összes szomszédbeli maharadsákat meglátogatni, azért, hogy azok birtokában lévő, külömbnél-külobmb ékköveket megtekinthesse.

Mihelyst Bhangalapurba megérkezett, még jóformán le sem verte magáról a négy nap tartó utporát, máris első dolga az volt, hogy meglátogatta a Bhangapur-i Rháját, kinek mesés gazdagságáról, kincseiről csodásnál-csodásabb dolgokat hallott az őt kísérő benszülött katonáktól.

A Rhája nagy és igen őszinte szivességgel fogadta, ugyannyira, hogy látogatását követő pár nap múlva, már nemcsak számokban kifejezhetetlen, mesés értékű kincseit, hanem ami a Rhájának mindennél többet ért meg, leányát is, a szép Kuhizádát is bemutatatta, ki pedig nemcsak szépségéről és nagy gazdagságáról, hanem arról is híres volt, hogy India két ege alatt még nem született olyan férfit, kit szeretni tudott volna, pedig hát India összes uralkodó rhájái és maharadsái vetélkedtek abban, hogy elnyerhessék a bájos Kuhizáda kezét, holott pedig igen sokan voltak ezek között délceg leventék, azonban a bájos Kuhizáda hideg maradt mindannyiok iránt.

Azonban amit a deli hindu leventék sok-sok epedő szerelmi vallomások, kérések árán sem voltak képesek elérni, Róbert doktor akaratlanul is elérte. Maga sem tudta miért, hogyan, de igen hamar kegyeibe fogadta őt a Rhája és mi sem volt természetesebb, mint az, hogy Róbert minden szabad idejét a Rhájánál töltötte, vagy annak társaságában vadászgatott, lovagolt s igen kevés gondot fordított az ott levő tisztársai társaságára.

Ha pedig az idő nem igen kedvezett a szabadban való kalandozásokra, akkor a Rhájánál sakkozott s ilyenkor mindig akadt alkalom a szép Kuhizáda éjfekete szemei közé is, tán a rendesnél mélyebben bepillantani.

Ezek a szemmel való vallomások Kuhizáda részéről mindig viszonzásra találtak s a vége természetesen szerelem lett, a szerelem pedig rendkívül ravasz és találékony s mi sem volt természetesebb, hogy a szerelmesek akkor találkoztak, amikor csak akartak, bár a szép Kuhizádát úgy őrizték a Rhájah asszonyai, hogy a mesébeli kétfeji sárkány sem őrizhette volna jobban, de hát a szerelem ezerféle furfangja ki tudta játszani a legéberebb öröket is.

Igen sok szép, csillagokkal teli éjszakát töltöttek így együtt a szerelmesek.

Am semmi sem tart örökké s a szép, idillikus estéket, melyek bizony többnyire a pirkadó haj-

nalba érték bele, egy közbejött valami végzetessé tette.

Különös volt a dologban az, hogy a Rhájah egy idő óta gyakrabban ismétlődő panaszaival kereste fel Róbertet, t. i. elpanaszolta, hogy ami soha még elő nem fordult, egyes drágakövei, melyek egymagukban is egy kis vagyont érnek, tünedezni kezdenek s bárhogy is figyelni, őriztetni, sőt maga is minden este, mielőtt lefekszik, azt is csak kis idő óta, megnézi ékkögyűjteményét és reggelre kelve annak hült helyét találja csak.

— Tégy valamit te, kik magatokat mindenható tudósoknak tartjátok és adj tanácsot nékem, mit tegyek, hogy felfedezem házi szarkám kilétét“ — mondotta egyszer Róbertnek a Rhájah.

— Kitünő Rhájám — felelte Róbert, — majd csak kieszelek vaamit.

Másnap pedig, hogy a gyanut elterelje, mert hiszen az ékkőtolvaj maga a Rhájah leánya volt, a szép Kuhizáda, egy már régebben ellopott gyémántkövet valamelyik hindu harcos turbánjába csempész, ki a Rhájah palotájában szerencsétlenségére őrszolgálatot teljesített s aztán megindult az ál-vizsgálat s a szegény Hasszánt, ki olyan ártatlan volt, mint a ma született gyermek, egyszerűen, az akkor divatozott hindu módszer szerint, kivégezték, t. i. a szent elefánttal széjjeltapostatták a tőkfejét.

Ezzel az ügy befejezést nyert.

Persze, hogy a többi ékkő hová lett, azt csak egyedül maga Róbert tudta, mert hiszen a szép Kuhizáda minden egyes darabot, mint nagyszerű szerelmi zálogot, Róbertnek adott.

Ámde a kis incidens után a szerelmi találkának is szünetelniök kellett, minthogy pedig Róbertnél a szerelmet csak megfelelő rekompenciák ellenében lehetett a szép Kuhizádának gyakorolnia s minthogy az öreg Rhájah megduplázott őrséggel őriztette kincstárát, így az asszonyi furfang hajótörést kellett volna, hogy szenvedjen s inkább elkerülendő a gyanut, esetleg a felfedeztetést, Róbert egy találkán valami hazugságot mondott a szép hindu leánynak, hogy így, meg úgy egy időre abba kell hagyni a szerelmeskedést, mi egy időre meg is szakadt, amit a leány is, tekintve annak veszélyes voltát, egy kis időre abba hagyni illendőnek tartott.

Történt azonban, hogy egyszer a Rhájah Róbert kíséretében meglátogatta egy nagy tigrisvadászat alkalmával a Inbbulpuri Maharadsát, ki a Rhájának kebelbeli barátja volt s pár napi ott időzésük alatt Róbert megtekintette a híres és nevezetes Inbbulpuri szent Bráhma templomát, melynek külön nevezetessége az volt, hogy a szentet ábrázoló és vért aranyból készült szobornak csak egy szeme volt a homlokán, de ez az egy szem aztán igazán kiadó volt, amennyiben a szent szemét egy hatalmas, milliokat érő, csiszolatlan gyémánt képezte.

Olvasóinkhoz!

A nehéz időkben, küzdve, bindent elkövetünk olvasóinknak rendes terjedelmű lapot adni akkor, mikor a háboru kitörése óta az összes szak- és napilapok csak fele terjedelemben jelennek meg. Mi nem kimélünk fáradságot, sem kiadást, mert úgy a papír, mint az előállítási költség ma kétszer oly drága, mint volt. Olvasóinknak méltányolni kellene helyzetünket a saját jól felfogott érdekükben, hogy ne maradjunk vissza, hanem fejtsen ki agitációt lapunk érdekében, mutassuk meg a társadalomnak, mely bennünket lábbal tipor, hogy ha nem is egyébbel, de egy szaklappal rendelkezünk. Szaktársainknál nem játszik szerepet a csekély előfizetés. Fizessünk minél többen elő, mert csak azon esetben leszünk abban a helyzetben, hogy a lapot kellő terjedelemben hozzuk. Bizalommal vagyunk szaktársainkhoz, midőn a lapot, ha még az előfizetést be nem küldték, tovább is akadálytalanul küldjük, remélve, hogy a csekély előfizetést mielőbb beküldik.

Az „Értesítő“ szerkesztősége.

HIREK

KÉRELEM! Felkérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek saját érdekükben odahatni, hogy madámjaik és gazdasszonyaik előfizetőink sorába lépjenek, mert csak így lehetünk abban a helyzetben, hogy állandóan madámokkal és gazdasszonyokkal láthassuk el előfizetőinket, mivel mi csak előfizetőket helyezünk el előfizetőkhöz, természetesen — ingyen.

Liliomtipró. A bécsi kivételes bíróság a napokban tárgyalta E. L. 35 éves pénzbeszedő bűnügyét, kit az ügyészség azzal vádolt, hogy egy hivatalnok leányával, ki a tizennegyedik életévét még be nem töltötte, bűnös viszonyt folytatott. E. L. tagadta a terhére rótt büncselekményt és azt állította, hogy ő csak akkor kezdett a leánnyal viszonyt, mikor az már tizennegyedik életévét betöltötte. A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság beigazoltnak vette a vádat, bűnösnek találta vádlottat és közérkölcse elleni büntetést egy évi sulyos börtönre ítélte.

Kérelem. Kénytelenek vagyunk a hozzánk fordulók ismételve kérni, hogy mellékeljenek válaszbélyeget, különben nem felelhetünk, mert a postaköltség horribilis.

A szerkesztőség.

Bestiális apa. Az egyik bécsi vádtanács előtt állott P. F. utcaseprő, azzal vádolva, hogy erkölcstelen merényletet követett el saját 16 éves leánya

ellen és életveszélyesen megfenyegette feleségét. A bíróság, vádlott közmönfont tagadása ellenében megállapította bűnösségét és elítélte 10 havi sulyos börtönre. (A mi elég kevés! Szerk.)

Szirmai Andor aradi kartárs nyomtatékosan óvatosságra int mindenkit Tomics Mária, dolni-miholáci, szerb nemzetiségű leánnyal szemben, ki őt érzékenyen megkárosította. Felvilágosítással szívesen szolgál.

Levél a harctérről. Vettük és szószerint leközzöljük a következő levelet:

Északi harctér, 1914. december 16.

Kedves jó főszerkesztő ur!

Tudom, midőn e sorokat olvassa, karácsony estéje közeledik s utána pár napra újév. Ezuton kérem, fogadja minden jókívánataimat, úgy Ön, mint k. családja, valamint az „Értesítő“ k. olvasóközönsége tőlem, a legjobb, a legboldogabb jövőt hozó jókívánataimat.

Hála a jó teremtőnek, egészséges vagyok, e sorokat az ágyuk dörgése között írom. De hát már úgy megszoktam, mint a rég nem hallott zongorázást. Megnyugtatam azért k. főszerkesztő urat, a technikám még megvan, ép a napokban egy leégett kastély elhagyott zugában találtam egy zongorát, hát persze odahuztam egy ládát melléje s elkezdtem játszani. Nemsokára egy csomó katona volt körülöttem s akkor belekezdtem „Isten áld meg a magyart!“ A sapkák mekerültek a szakállas fejekről s mindnyájan énekeltük végig, amíg csak meg nem szólaltak az ágyuk: bumm, bumm. Elhallgatott a zongora, el az ének, ki-ki ment a dolgára. Fő, hogy egészséges vagyok. Drága, jó szüleim is arról értesítenek, hogy nincs semmi bajuk. Bár ugy legyen!

Mi hisszük, hogy győzelemmel fog a béke bekövetkezni s ebben a reményben a viszontlátásig is sok üdvözlettel vagyok mély, igaz tisztelőjük:

Sarkadi E. Bandi,
az „Értesítő“ munkatársa.

Károsítók. December hóban a következő károsítók lettek bejelentve:

- Fuller Teréz, Letenye, 1885.
- Dvoracek Zsófia, Kamenici (Morvaország) 1880.
- Kimpian Aniko, Pusztatapa, 1893.
- Kossutics Zsuzsa, Gálszécs, 1894.
- Vazárik Hajnal, Borossebes, 1896.
- Tomics Mária, Dolni-Miholác, 1893.
- Ötvös Mari, Arad, 1888.
- Tusics Mária, Bajmok, 1892.

Károsító személyzet névjegyzéke kiadóhivatalunkban ismét kapható. Ára 6 korona. Ajánljuk e könyvecske megvételét, mert sok károsodástól menti meg a kartársakat.

CSARNOK.

A bátorság . . .!

(Régmúlt idők katonavilágából.)

Irta: g. d.

III.

Valami ünnepnap volt s ez okból nem volt gyakorlatra kivonulás, minden huszár lévén a menazsi előtt, lova mellett állva tisztogatta azt, midőn az egy hatalmas izmu kunsági származásu huszár előtt megállt a százados.

— Hogy hívják? Jelentem alássan Köből János a nevem. — Mit csinálsz! — Csutakolom a lovamat. — Azt halottam, hogy te igen gyáva gyerek vagy. — A' hát már nem igaz százados uram. — Nem-e, hát a nagy bátorságért dobott ki a korcsmából a multkor, mint hallom két talián?

— De szentem ugyse nem igaz az, hanem én vágtam a földhöz mind a kettőt, úgy, hogy az többet nem igen mer még csak rá nézni sem a magyar huszárra.

— Na hát én azt nem hiszem, hanem majd meg-lássuk, tedd le a kefedet, aztán gyere lassan utánam, de úgy, hogy azt bajtársaid ne vegyék észre.

Ugy is történt, a huszár óvatosan osont század parancsnoka után.

Kint az udvaron azzal kezdte a beszédet a százados ur, hogy — Te gyerek, most nyisd ki jól a füledet, de úgy vedd be rajta azt, a mit mondok, hogyha abból valamit elmondasz valakinek, — hát tudod, hogy háborus világ van — azonnal felakasztatlak, mert akkor még a golyót sem érdemled meg, megértettél?

— Meg én vitéz kapitány uram.

— Hát tudod-e, hogy hol van a nagy templom?

— Mán hogy ne tudnám, a mult vasárnap odáig kísérttem egy talián menyecskét, meg is bámultam a Krisztust, amelyik a lejárát ajtajára ki van faragva.

— Azaz, na már látom, hogy tudod, hogy hol van, hát ott kell neked elvégezni valami igen-igen nagy dolgot, de ott aztán bátornak kell lenned, mert ha csak egy kicsit is elvéted, hát nyomban a halálok halálával pusztulsz el.

— Értettem, nem kell félni.

— Hát ide figyelj, tegnap eltemettek egy barátot, az pedig ragadós nyavalyában halt meg, le vitték a templom alatt lévő kriptába, de azt beszéltek, hogy az igen-igen nagy ellensége volt a magyar huszárnak, s a míg az oda lenn fekszik, addig nem tudjuk megrakni a taliánokat, hát aztán én elhatároztam, hogy azt onnan el kell távolítani, el mered-e hozni azt onnan?

— Hát csak ez az a nagy dolog . . . el én!

— Hát tudod én is elhoznám, de én nem bírom felhozni a lépcsőn, hát azt gondoltam, hogy te jobban elbírod.

— Ha mindjárt koporsóstól kell is elhozni — el hozom én. — Igen ám, csak hogy azt nem szabad, hogy megtudja valaki és nem is szabad nappal, hanem csak éjjel! — nem félsz-e oda lemenni pont éjfélkor, de egy kicsit előbb is, mert éjfélre már ki kell onnan hozni.

— Nem félek még az ördögtől sem.

— Hát akkor ide hallgass, a kaszárnyából mikor háromnegyed tizenkettőt veri az óra, ingbe-gatyába, mást nem szabad felvenni, elmégysz a nagytemplomba,

bemegy egyenesen az oltár elé, ott van egy nagy fekete márvány-kocka, abba van belevésve egy ezüst karika, azt megfogod, aztán Isten nevében bemegy a kriptába, a mint beértél, jobbkézfelől tőled van egy oszlop, onnan számitsz 12 lépést és ott tapogatódz, megtalárod a hatodik oszlopot, ott befordulsz s onnan két lépésnyire van egy koporsó, abban fekszik a halott barát, azt a váladra veszed és elhozod az én kvártélyomra, de azt szigoruan meghagyom, hogy egy hang kevés, de annyit sem szabad beszéljed.

— Még káromkodni sem? — Azt meg pláne nem, mert hogy igen erős viszhang van odalent s az utcán, esetleg arra menő valaki meghallaná, abból pedig igen nagy baj lenne, hát megértettél jól?

— Meg én, vitéz kapitány uram.

— De te vigyázz ám magadra, és okvetlen felhozod azt a barátot s inkább ott pusztulj el, semhogy otthagyd.

— Nem kell busulni, vitéz kapitány urám, felhozom én azt a papot, akár mind, ami ott van.

— Hanem most még egyszer figyelmeztetek, hogy erről, amit itt mi most beszélgettünk, még a kis Jézusnak magának sem szólj, mert olyan 25-öt vágatok a fenekedre, hogy vőlegény korodban is eszedbe jut, s ráadásul fel is akasztatlak, értettél?

— Igenis. — most elmehetsz.

Azzal a kapitány elment egy egészen más századhoz, kiválasztott ott is egy huszárt, azzal pedig a következőket beszélte:

— Hogy hívják? — Jelentem alásan Daru Péter az böcsületes nevem, közhuszár a . . . századnál.

— Ismersz-e engem? — Már hogyan.

— Hova való vagy? — Biharországi Nagyszalontán szült az édes anyám.

— Hát tudod-e, hogy mi az gyávának lenni?

— Nem én vitéz kapitány uram, csak a nevét halottam úgy hirtől.

— Hát ide hallgass! Tudod-e, hogy hol van a nagytemplom? — Tudom biz én! — Hát aztán milyen a vallásod?

— Isten Öszent Felsege kegyelméből jóra való keresztyén katolikus. — Jól van fiam! — Hát azt beszélnek itt a városban, hogy a nagy templom alatt egy nagy pince van . . . — Azt elhiszem mert sok jó boruk van a papoknak itt is, akár csak a nagyváradi püspöknek.

Ugy ám, de ott nem bort tartanak a papok, hanem oda temetik el a halott társaikat s mondva azt beszélnek, hogy ezek a halott papok éjjelenként felkelnek a koporsójukból, aztán feljönnek a templomba.

— Abiz a lehetséges, a multkor is mikor a vártán posztot álltam, világosságot láttam a templomból.

— Na látod-e de hát mi tiszt urak ezt nem hiszük és éppen ezért szeretnénk felőle igazat nyerni, hát kiválasztottalak tégedet, hogy hát te tudd meg a valót, hogy hát mi igaz ebből és mi nem.

— Hát én meg is tudakolom azt, csak tesszen parancsolnia, hogy mi módon tegyem vitéz kapitány uram? — Hát értsd meg jól a mit mondok, ma éjjel úgy, hogy azt ne lássa és ne tudja senki, ingbe-gatyába kilopódzol a kaszárnyából pont éjfél előtt fél órával és elmégysz a nagy templomba, én ma este oda megyek és mikor a sekrestyés be akarja az ajtót zárni odadugok egy kis fácskát, a sekrestyés azt hiszi, hogy a nagy ménkü ajtót bezárta, pedig csak betéve marad, te meg aztán éjfél előtt a hogy mondtam, oda mégysz és az oltár előtt fogsz találni egy nagy fekete márvány koc-

kát, abba egy ezüst karika van, annál fogva azt felmeled és ott a lépcsőn le mégysz és a lépcsőtől jobbra téved egy oszlopot találsz, aztán onnan számlálsz 12 lépést és ott jobbra fordulsz, ott még 2 lépést számlálsz és fogsz találni egy üres koporsót, abba bele fekszel és ott maradsz egy óra hosszat, ha aztán nem látsz és nem hallasz semmit, akkor azon az uton, a melyiken jöttél, szép csendesen vissza mégysz a kaszárnnyába, hanem ott a koporsóban bármi érjen is tégedet, hang az kevés, de annyit sem szabad beszélni, inkább ott pusztulj el, mintsem egy hangot adjál. — De pipázni szabad? — Azt pláne nem. — Hát bagózni? — Azt sem, megértettél? — Meg igenis parancsára, úgy lesz. — És onnét egy óra lefolyásáig el ne próbálj mozdulni, ha az ördögök nagyanyja jön is érted: megértettél?

— Parancsára vitéz kapitány uram. — És erről senkinek se egy szót sem szabad beszélned, mert akkor felakasztatlak, elmehetsz, kert euch! Marsch!

Aznap este vacsora előtt a kapitány megint csak jó borralaló fejében a sekrestyés közreműködésével egy üres koporsót helyeztetett el a huszárnak megjelölt helyen, azután fűtörészve ment el a tisztí étkezőbe.

Vacsora közben megszólította a magasrangu tiszt a kapitányt.

— Valamit kihagytunk a fogadásból, t. i. hogy mikor is akarja kapitány ur a fogadásban megjelölt példát is statuálni, ez elkerülte figyelmünket és nem tüztünk ki határidőt.

— Ma éjjel 12 órakor F s uram.

— Ugy hát alakítsuk meg a fogadást ellenőrző bizottságot.

— Ez felesleges F s uram, a fogadást az itt jelenlévő összes bajtársak együttesen F s ur kegyes jelenlétében ellenőrizhetik . . .

— Hogyan?

— Innét pont 12 órakor vezetésem alatt elmegyünk.

— Hová?

— Azt kegyes engedelmével majd utközben fogom elmondani.

— Helyes! renben van a dolog . . .

Éjfél előtt $\frac{3}{4}$ órával felállott a kapitány az asztaltól e szavakkal:

— F s ur, ha úgy tetszik mehetünk.

— Brávó, kezd érdekelni a dolog.

— De szabad legyen egy kikötést tennem.

— Csak rajta, bár utólagosan nem igen fogadjuk el.

— Nem is a fogadásra nézve, hanem csak azt kötöm ki, hogy a hova megyünk ott mindenkinek az általam kijelölt helyre szabad lépni s ott a legnagyobb csendben és türelemmel mozdulatlanul maradnia, mindaddig, míg én jelt nem adok a beszélgetésre vagy a mozgásra, ez a kikötésem egyéb semmi s uram.

— Ez nagyon természetes s ennek eleget is fogunk tenni, tehát menjünk.

Elindult a társaság a lehető legnagyobb csendben és gyors léptekkel haladtak a nagy székesegyház felé.

Beérve a templomba a kapitány mindenkinek kijelölte a padok közti helyét s ott mindenkinek le kellett guggolni.

Gyönyörű szép szeptemberi éjszaka volt, s a hold ezüstös fényvel világított be a nagy templom gothikus ablakain.

A F s ur a kapitánnyal együtt az oltártól balra levő rácsos gyontató székbe ült alig helyezkedtek el a siri csendben a midőn kinyillott a templom ajtaja s

azon keresztül megjelent egy ingbe gatyába öltözött alak mezitlábasan, s mitől sem tartva egyenesen a főoltár elé ment, egy darabig jobbra-balra tekintgetett, majd le a földre s ott megpillantva az ezüst karikát abba ujjait beleakasztva felemelte a hatalmas márvány kockát, egy pillanatra ismét megállt keresztet vetett s azzal eltűnt a kriptá sötétjében.

Alig hogy ez megtörtént, a kapitány lábujjhegyen oda ment s vissza leeresztette a márványkockát a helyére s vissza ment a F s ur mellé.

Pár perc múlva messze hallhatóan kongatta a templom órája a tizenkettőt s e pillanatban belépett a templom ajtaján egy másik fehér alak, ez is, miként a másik, nesztelenül végig ment a padsorok között, egyenesen a főoltárig, ott lehajolt, felemelte a lejárást eltakaró márványkockát, de ez már keresztet nem vetett magára s minden habozás nélkül eltűnt a sirbolt üregében.

Midőn a második fehér alak is eltűnt a kriptá üregében, egy pár pillanatig még mély csend volt, aztán előbujt a kapitány a F s urral rejtek helyéből s a többi tiszteket is halkán odahívta a sirbolt üregéhez s ott alig hallhatóan azt mondotta:

— Most kérem önöket lélegzetet visszafojtva figyelni, mert a sirboltok remek akusztikája van s így a legkisebb nesz is felhallatszik, tehát akkor innen le is hallható.

Ere a tisztek, kik lehettek vagy huszan, ki ahogy elfért, nekihasalt az üregnek s hallgatták, hogy vajjon mi történhetik odalent a halottak csendes birodalmában.

Jó sokáig kellett hallgatniok, csoszogást, majd tompa ütések zaját, egy-egy sóhajt, majd végre hangos, igazi huszár-miatyánk hangjai hallatszottak fel a mélységből.

Odalent pedig a szent helyen nem éppen épületes, de annál érdekesebb dolgok mentek végbe.

Az első huszár — mert hiszen ők voltak a kísérteties alakok — a nyert utasítás szerint, mikor lement a parancs szerint szépen lefeküdt a forgáccsal kibélelt koporsóba, a lehető legnagyobb lelki nyugalommal, hol bizony csak arra ébredt fel, amikor a sötétben valaki tapogatni kezdte.

Hogy mit érzett a huszár, ezt önmaga sem tudta elmondani, de hogy az ijedtségnek, vagy a félelemnek még csak legkisebb gondolata sem forgott a fejében, azt mi sem bizonyította jobban, hogy mikor a kísértet — a másik huszár — alája nyult, hogy felemelje őt, a parancs szerint elvigye, hát igen keményen tartotta magát, majd birokra keltek s ezt mind egy hang, egy mukkanás nélkül, csupán csak izmaik halk pattogása, olyor-olykor amint testük odaért a koporsó deszkájához, hallatszott egy-egy erősebb, de tompa hang, míg végre kitört az egyikből a huszár s elkáromkodta magát

— Azt a fűzfán fűtörésző rézangyalát annak a sunyi jezsuita barát lelkednek, ha tiszter halott vagy is elviszlek, mert itt ugyan nem hagylak, ha mindjárt melléd kell kerülnöm is.

De erre már a másik sem állta meg szó nélkül:

— De bizony engem nem viszel el, aki lelke van a kutyafejű talián pap apádnak, egyszer kerültem halottnak kezébe, de fogadom a menybéli jussomra, hogy nem is kerülök többet halott kezébe, mert engem úgy se nem viszel el innét, ha mondom.

— A vakapád, fránya pap lelke, én nekem is csak egyszer került holt talián pap a kezembe, de el is

viszlek ám, igaz magyar létemre fogadom, ne okoskodj hát barát, gyere szépen, add meg magad, mert ugy váglak a koporsód deszkájához, hogy menten eltemetnek még egyszer.

— Vágod ám barát öcsém a kutya anyádat, magyar huszár kezében vagy, tudd meg, aki lelke van az apádnak.

— Hohó, te talián létedre magyar huszár voltál, hát oszt' hogy hittak öcsém, amig a földön jártál?

— Má' csak egy halott talián barátnak nem mondom be a nevem.

— Tyü a rózsafáját ennek a szomorú világnak, iegn ismerős kezd lenni a hangod. Te halott talián, hallod-e?

— Nem különben a tied is, talán csak nem te vagy a 6-ik századtól a.?

— De biz én — én vagyok. Te pedig a 7-ik századtól való vagy. ugy-e. — Az én sógorom.

— Oszteg hogyan is kerültél ide. hát akkor eresszük el egymást.

— Ja testvér, az hadi tityok, azt biz én nem mondhatom el neked, mert E . . . kapitány ur megígérte, hogy ha eljár a szám, hát akkor nyakravalót kötöt a nyakamra kötőfékből.

— Tyü az áldóját, hát neked is, mert hát nekem is olyasvalamit ígért.

— Pedig hát ugy vagyon az dolog, hogy amit E . . . kapitány ur megígér, azt nem igen felejt el ökegyelme s nem igen szeretném, ha a Csillag lovam kötőfékszára lenne a halsbindlim!

— Valóban ugy is van a'. — De hát te hogyan gyüttél ide?

— Azt mán csak elmondhatom, de hogy miért, azt hát muszáj e' hallgatni, mert e' mán igen komoly haditaktika, mer' hát nekem is éppen E . . . vitéz kapitány uram ígérte a szép máslit a böcsös nyakam közibe, ha eltalálom magam kotyintani.

— Hát akkó' mit is cselekedjünk?

— Hát tudod pajtás, kenyeres testvérem a komiszban, engedd magadat szépen elvinni . . . — ne busulj, olyan szépen felviszlek a hátamon, hogy az angyalok sem különben. — De már sógor, abbul nem lesz semmi, mert hát tudod, ugy áll a dolog, hogy nekem az a parancsom, hogy ne hagyjam magam semmiféle nációtól elvitetni s így hát igen sajnállak sógor, de most az egyszer nem teljesíthetöm az kívánságodat.

— Már pedig nekem mög az az egyenes parancsom, hogy akit ebben a ménkü nagy pincésirban, a nyitott koporsóban találok, akát hót, akár elevenyen, de azt elvigyem E . . . kapitány ur lakására, így hát csak törődj bele pajtás abba, hogy elvigyelek, majd csak tisztázza kapitány ur az dolgot . . . de hát parancs, parancs, muszáj teljesíteni . . .

— Hisz' éppen az, hogy parancs, ez szól nekem is. — Nohát akkor ne akadékoskodj.

— Jaj pajtás, de ha nem lehet.

— Hát mégis csak kell valamit csinálni.

— Te komám, én azt gondolom, hogy minket jól becsapott a kapitány ur, tudod, a tiszt urak sokszor szeretik az viccet, menjünk szépen haza, ugyis letelt már az idő, amit a kapitány ur nekem kitűzött.

— A' biz igaz, hát akkor csak ballagjunk haza, majd csak kifundálunk valami szépet, meg okosat.

Ezt a párbeszédet hallgatták végig a tisztok s újra elbujtak rejtekhelyeikre, amig a két huszár felérve a templomot, szépen, csendesén elhagyták.

A tisztok visszamentek az étkezőbe s ott a magasrangu tiszt azt mondotta:

— Kapitány ur, a fogadás felét, ismétlem, csak a felét már megnyerte, mert el kell ismernünk, hogy a két huszár tette jóval meghaladja a félelmet nem ismerők lelki energiáját, de hát ezzel még csak azt bizonyította be, hogy ezt a magyar tudja megtenni, de azt, hogy egy más nemzetbeli nem tudná megtenni ugyanígy, ilyen remekül, hideg vérrel még bebizonyítva nem látom, hogy tudja tehát bebizonyítani azt, hogy ugyanezen dolgot egy más nemzetbeli nem képes és nem meri megtenni?

— Ellenpróbával F s uram.

Ugy is történt, az eset után harmad napra ugyanezt az esetet megismételték egy tiroli származású vadász és egy cseh származású fuvvélrel.

Le menni, le is ment mind a kettő, de mikor arra került a sor, hogy szembe álltak egymással, az egyiknek ijedtében a szive repedt meg s ott a helyszínén szörnyet halt, a másik pedig az ijedtségtől örültté lett.

Igy hát fényesen beigazoltatott, hogy a magyar nem csak általánosságban, de a személyes bátorságban is mindenhol és minden tekintetben és mindenkor példaszzerűen állja meg a helyét, az őseinktől örökölt vitéz, félelmet nem ismerő bravuros hősiességgel.

Ugy hiszem eklatánsabb példáját a személyes bátorságnak nem igen statuáltak még.

A fogadást E . . . kapitány nyerte meg s mi sem természetesebb, hogy másnap már a drága paripán lovagolt végig Milanó utcáin a deli huszár, a szép talián leányok és menyecskék nem kis örömeire.

g. d.

Furfangos ötlet.

A gyáros, iparos, kereskedő soha sem bír elég elővigyázattal a hitelnyújtásnál, hogy be ne csapják. Mert a hitel kieszközlésének sok módja van. A raffinált vevő, ki arra törekszik, hogy hitelét menél jobban kiaknázza, mindég talál egy oly ismeretlen forrást, hol egy nyájas szóra új hitelt vehet igénybe. Nálunk is vannak becsületbeli ügyek, melyek körül sok csalafintaság történik. Részint azért, mert bennünket e tekintetben senki sem védhet. Tehát, aki bírja, az marja, vagyis jobban mondva, aki nem ád sokat a közöttünk fennálló baráti összeköttetésre, avagy saját jellemére, az mindig keres magának egy újabb trükköt, hogy felebarátját, kartársát becsaphassa. Egy ily trükk keresztülviteléhez nem kell nagy lángész, csak egy kis ravaszság.

Egy ily esettel óhajtok most foglalkozni, mely a napokban megtörtént. Hogy hol? vagy kivel? az nem tartozik a nyilvánosságra, egyelőre csak azért közlöm, hogy felebarátainnak példaképpen szolgáljon és fel ne üljenek egy ilyen ravasz rókának.

János felkereste Pistát Csömögön és vett tőle egy koffer árut 200 korona értékben.

Nála nem lévén pénz, amiért is kérte Pistát, lenne szives a vett árut utánvétellel a címére elküldeni, amihez Pista készséggel hozzájárult. A mai

viszonyokkal nem volt annyira tisztában, csak a vasutnál tudta meg, hogy utánvételes árut nem továbbbitanak. De hogy szavának eleget tegyen, mert tudta, hogy Jánosnak az árura szüksége van, feladta a koffert podgyászkiént és a podgyász-bárcát egy zárt levélben küldte utánvéttel. Egyben értesítette, hogy a koffert csak eképpen bírta elküldeni.

János egyet gondolt, kiment az állomásfőnökhöz, kéri, hogy neki ilyen és olyan koffer megérkezett N. állomástól, ő azonban a bárcát meg a kulcsokat, illetőleg az egész erszényét, egy csekély pénztartalommal az uton elvesztette.

Kéri ezen podgyász kiadását. Fölvétet jegyzőkönyvet, kifizeti a bélyegilletéket és megmagyarázza, hogy mily áru van a kofferben. Két tanu előtt ki lesz nyitva és igazolva, hogy a jegyzőkönyvben leadott valómása a valóságnak megfelel, a koffer áru ki lett szolgáltatva.

Pista nézheti az eget, mert feladó bárcája hivatalosan meg lett semmisítve és sirathatja 200 koronáját.

Dum-dum.

Adomák.

Közli: *Eble K.*

A lövészárokból tüzelnek bakáink az ellenségre, de a tuleróvel szemben fedezet kellett a mieinknek.

A vezénylő tiszt odakiállt egy cugsführerhez, ki a polgári életben pincér.

— Szakaszevető! mi lesz azzal a rezervével!

A szakaszevet őigy felet:

— Sajnálom, főhadnagy ur a resevé elfogvott, csak Törley Casino van.

A sebesült katonák iránt érdeklődő uri ember részvéttel kérdezősködik, mire mindegyiknek volt valami hőstette. Az egyik debreceni bakától kérdi, mit óhajtana? A baka sunyi képet vágva, azt felete, hogy csak annyi kolbászt, amennyi egyik fülétől a másikig elnyul. A jóakarója azonnal teljesíteni szeretné kérését, mire a sebesült az egyik füléhez nyul és így szól:

— Az egyik fülem itt van, a másik azonban Sabác környékén maradt.

— Ejnye, a kacskaringós miatyánkját magának! rivall a káplár a zsidó ujoncra. — Hogy meri eldobni a puskáját?!

— Todja káplár or, hozzá akarok szokni a nélkü-lőzéshez.

Káplár: Azt tegye kend a mit mondok!

Reservista: Alássan jelentem a káplár urnak, máskép rendeli az előírás . . .

Káplár: Nem ért kend ehhez! Előírás oda, előírás ide! A borju is elő van írva, mégis hátul viseli kend.

A cigánybaka azzal a kéréssel fordul a káplárjához, miután sebet kapott, hogy irjon a szüleinek helyette levelet.

— Nos, hát mit irjak? kérdi a káplár.

— Csak ázst írja káplár uram háromszor:

„Jaj, Jaj, Jaj“, arról aztán mindjárt tudni fogják, hogy jobb volna nekem most otthon lenni.

Az itthon maradt huszár őrmesterné szemrehányó levelet irt az urának Galiciába, hogy „miért nem ir kend tán jó megy dóga!“ — A vén huszár így válaszolt — tábori lapon:

„Kedves Anyukom!

Oly jó van dógom, hogy létrán mászok a párnám tetejére.“

A fiatal falusi gazdát is be hivták és annak rendje-módja szerint elbucszik mindenkitől. A feleségéhez vigasztalólag így szól:

— Ne félj anyukom, ha hazajövök Szerbiából, hozok neked egy takaros szerb koponyát emlékbe.

Sabác elfoglalása után a fiatal gazdát Galiciába küldték az oroszok ellen, ő azonban betartván ígését, egy szerb halott katonának a fejét elrejtette a bornyujába. — A merre viszi a vonat katonáinkat utközben vizsgálatot tart az ezredorvos és a hogy belép az egyik harmadik osztályu kocsi, iszonyatos büz csapta meg az orrát. Mindegyiktől kérdezi mi az, a mitől bűdös a kocsi, ha valakinek baja történt, ne szégyelje és lehetőleg tisztítsa meg magát, de valamennyi jóízüt nevetve mentegetődzik, csak egy baka a sarokban nagy komolyan szijja makrapipáját. Az egyik baka odaszól hozzá:

— Hát kend mit sunyit ott?

Onnét jött a büz és az ezredorvos faggatni kezdte. Mit tehetett más a fiatal gazduram, mint a valót megmondani. Fölkelt az ülőhelyéről és elmondja, hogy:

— Egy szerb fejet ígertem anyukomnak és azt viszem a bornyumba.

Az orvos azonnal kiveszi a már rég oszlásnak indult fejet és meghagyja, hogy a legközelebbi állomásnál el kell földelni és szigoruan megfedte érte.

— Nem baj, ha el kell földelni főorvos ur! mert ennek a pofázmánya nekem se tetszik, hanem visszamegyek én még Szerbiába és egy takarosabb állásut viszek haza az anyukomnak — felelte a gazduram.

Szerkesztői üzenetek.

A. J. Brassó. Köszönet és üdvözet. Ön legalább gondolt lapunkra, amit többi kartásainkról nem mondhatunk. Indolenciájuknál csak igényeik nagyobbak.

Torma. Miért hallgatott el? Hisz még egy folytatással tartozik.

g. d. Sorban közöljük, de kérünk rövidebbet!

Ujvidékiek! Hát nálatok semmi ujság? Vagy a jó üzletek mellett megfeledeztek rólunk?

Sz. F. A választ megtalálja lapunkban.

Többeknek. Csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

T. előfizetőinek

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Az „ÉRTESITŐ“ szerkesztősége.

T. hirdetőinek

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Az „ÉRTESITŐ“ kiadóhivatala.

A t. kartársaknak

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Loinger Lipót és neje Arad, Hal-tér 8.

A t. kartársaknak, barátainknak, jó és rosszakaróinknak

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Szirmai Andor és neje Arad, „Tükrös“.

Összes szaktársainknak és ezek becses családjának

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Grünwald A. és neje Magyaróvár.

T. főnökének és a t. éjjeli mulató tulajdonosoknak

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Nagykanizsa, 1915. január 1.
Hagói Saáry Ákos, zongoramester.

T. ügyfeleinek

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
a Wigder iroda Arad.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
jó barátainak és ismerőseinek
Ehle Károly és neje Debrecen.

Az „Értesítő“ munkatársainak
BOLDOG UJÉVET KIVÁN
A szerkesztőség.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
a t. kartársaknak és jóbarátainak
Almer János Brassó.

A t. kartársaknak

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
Lux Mór és családja Zombor.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
a t. éjjeli mulató tulajdonosoknak
Brüll Géza,
kosztüm specialista Budapest, VII., Akácfa-
utca 13. szám.

T. főnökének és a t. éjjeli mulató tulajdonosoknak

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
H.-M.-Vásárhely, 1915. január 1.
Láng István, zongoramester.

BOLDOG UJÉVET KIVÁN
az „Értesítő“ t. olvasóinak
TORMA.

Az „Értesítő“ t. olvasóinak
BOLDOG UJÉVET KIVÁN
g. d.

A HÁBORU

Nem keltett oly feltűnést, mint az őszi és téli Plüss Costüm ujdonságaim.

Ne mulassza el saját érdekében

egy levelező-lapon meghívni, hogy a legújabb őszi és téli modeljeimet személyesen bemutassam **vételkényszer** nélkül. **Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.**

Tisztelettel

Brüll Géza

Budapest, Akácza-utca 13. szám.

**Különlegességek saját készítményű színház- és fantázia kosztümökben.
Nagy választék fehéreneműekben és ágyneműekben. — Telefon szám 35—49.**

BUTOR

mahagoni, palisander, kőris, cseresnye, bükk és diófából, elsőrendű kivitelben; legolcsóbban készpénz vagy részletfizetésre elsőrendű minőségű RÉZBUTOROK állandóan raktáron

Klein J.

butorkereskedő BUDAPEST,

Akácfa-utca 30. szám,

(Wesseléni utca sarkán.)

A gyors meggazdagodás titka megtudható Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet ——— BIHARI J.
Budapest, VII. ker., Rákóci-ut 14. szám.

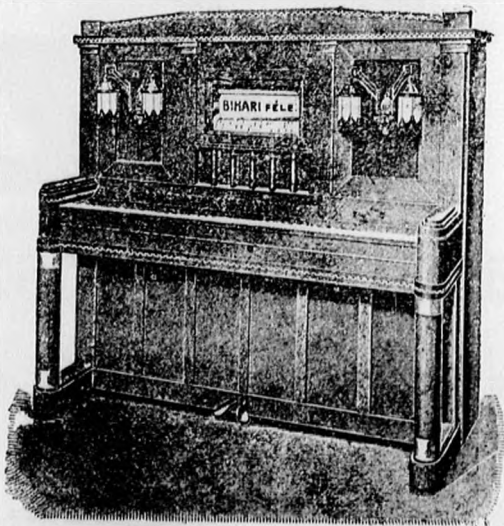
Állandóan nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vétel kötelezettség nélkül bemutatjuk működésben úgy villany, mint sulyra berendezett, tehát üzemköltség nélküli zenéinket a melyekért

öt évi jótállást vállalunk!

Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengercsere Zenéinkben a modern technika minden vívmánya, mandolin, xylophon, hegedű, stb. be van szítve. Meghívásra az ország bármely részében felkeressük az érdeklődőket

Pénzdobásra jár, tehát önmagát kifizeti. Nincs kockázat. Havibérlet 20 koronától feljebb. Használt automaták Jélárban

Beraktározásból vissza- Szendrő és Stein
maradt teljesen új és beraktározási
keveset használt :: vállalat

zongorák

minden elfogadható árban eladók.

Budapest, VII. k.,
Telefon: József 30—80 Kertész u 38. sz.

Loinger Lipót

Árad.

Haltér 8. szám, Fehér-ház.

Az Ön érdeke!

hogy szobaberendezési szükségletét olcsó pénzért beszeresse.

Az éjjeli mulatóhely tulajdonosai **10 százalék** árkedvezményben részesülnek ha az „Értesítő” című lapra hivatkoznak. Az árjegyzékben felsorolt ábrák állandóan raktáron vannak. Rézagyak 60 koronától feljebb, féregmentes kovácsolt vaságyak 40 koronától feljebb, mosdóasztalok, sodronyágybetétek, sezlonok, afrik matracok, paplanok, toilett tükrök és asztalok legolcsóbb gyári árban

SZUDÁR DEZSÓ

vas- és rézbutor-gyáros. Telefon 127-80. Budapest,
gyár: VII. kerület, Akácfa-utca 13. szám.
főüzlet: IV. kerület, Semmelweis-utca 27. szám.

**Ki akar üzletet
venni?**

**Ki akar üzletet
bérbe venni?**

Szakértelemmel közvetít:

WIGDER SAMU

Arad, Damjanich-utca 12. szám.

Utólagos díjazás. Válaszbélyeg megkívántatik

Sürgőnycim: WIGDER ARAD.

Rézbutor,

vasbutor és háztartási cikkek.

Zománc edény különlegességek rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett Rézágy, vaságy, éjjeli szekrény, sodrony ágybetétek. Butorok fényezése és javítása elfogadtatik. — Kívánatra árjegyzéket ingyen küldök, esetleg személyesen is megjelenek. A raktár vételkényszer nélkül bármikor megtekinthető.

**Somogyi és
Társaság** Telefon
22 — 66.

Budapest, VII., Holló-utca 1. szám.

RÉZBUTOR

minden kivitelben nagy választékban. Ágybetétek vaskerettel K 12' — Ágybetétek fakerttel K 7' — Vasmosdók 5 K től feljebb. Vaságyak sodronnyal az éjjeli mulatók céljaihoz megfelelők, féregmentes 36 koronától feljebb

Löbovits Jakab

vas- és rézbutorgyáros

Budapest :: Telefon hiv. József 14-22

Főüzlet: VIII., D bozi-u. 21.

Műhely: VII., Aréna-ut 34. Raktár: VIII., Teleki tér s átorsz. 192

Paplan és matrác

a leggazdagabb kivitelben minden színben megrendésre és raktáron kapható a legolcsóbb árak mellett.

Alexander Dezső

paplan- és matrác-készítő

Budapest, Csengery-utca 62/a. szám.

Megrendeleseket levelező-lap útján is eszközölök.

Illatszerek!

**Kozmetikai cikkek, arc- és kéz-
ápolási szerek, szappanok.**

**Fésűk, fogkefék, hajkefék, haj-
tűk, hajbetétek, hajcopiok.**

**Fertőtlenítő-szerek, irrigátorok,
vatták és általában az összes szak-
mába vágó dolgok a legolcsóbban
beszerezhetők**

„HEZ”

illatszernagyáruháza. :: Buda-
pest, VIII., Kőfaragó-utca 7.

Árjegyzék ingyen bérmentve!

Szalon kosztümöket

utcai séta kosztümüket, pongyolákat
és bluzokat legelőnyösebben szállít:

RUSZNYÁK

divatáru cég

BUDAPEST, VII., Király utca 21. sz.

Telefon 102-99.

Legújabb divatlapot a cég kívánatra
ingyen küld.

GERŐ ADOLF FIA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Ajánlja a legjobban elismert Gerő-féle

■ szalon-czipőt ■

minden színben a legmérsékeltőbb és
szolid árak mellett.

A LEGELŐKELOBB SZALÓNOK ÁLTALÁNOSAN
MEGCSODÁLT HANGVERSENY-ZONGORÁIT

Sternberg Armin és Testvére

CS. ÉS KIR. UDVARI

HANGSZER-GYÁR

Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 60.

saját palotájából szállítja 10 évi írásbeli jót-
állással! A vételár kedvező havi részletekre
felosztva törleszthető Kevéssé használt hang-
verseny zongoráinkat — raktáraink túltömöt-
sége miatt — potom árakban árusítjuk. Kér-
jen ezekről levélbeli ajánlatot. Villamos pia-
ninók 2000 koronáért és feljebb. Zongora-
Orchestrionok 400 koronától. „Phonopiano“
művészi nüanszirozású zongorajátszó készül-
léssel, zeneismeret nélkül bárki játszhatja a
legnehezebb klasszikus zenei remekeket is!

Harisnyák

és Tricotáruk legszebb kivitelben, leg-
olcsóbb árban kaphatók KOVÁCS
VIKTORNÁL BUDAPEST, VII., Ki-
rály-utca 15. sz. Vidékre sokat szállít.